

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การพัฒนาระบบบัญชีผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่ มีผลการศึกษา ดังนี้

1. รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งที่ 1
3. รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 2
4. รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 3
5. รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 4
6. รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 5
7. รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 6
8. รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 7
9. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งที่ 2
10. รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 8

รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1

ทีมวิจัยลงพื้นที่เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจที่มาและความสำคัญของงานวิจัย นอกจากนี้ทีมวิจัยได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่ตาน้อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียนมีการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ปลูกข้าวเพื่อเป็นอาหารของคน อาหารว่าง ได้แก่ กกล้วยและอ้อย อาหารคาว ได้แก่ มะเขือและพริก อีกทั้งชุมชนปลูกข้าวโพดและโม้ข้าวโพด เพื่อเป็นอาหารของหมูที่เลี้ยงไว้ โดยชุมชนจะไม่ใช้สารเคมีในการเพาะปลูก นอกจากนี้ประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่ตาน้อยยังสะท้อนให้เห็นความแตกต่างของโลกยุคปัจจุบันกับโลกในอดีตที่สำคัญ ได้แก่ สมัยก่อนเราไม่มีเงินก็อยู่ได้ ปลูกผักกินเอง แต่สมัยนี้ต้องมีเงิน หากจะเข้าห้องน้ำต้องเสียเงิน 3 บาท และจะคั้นน้ำต้องจ่ายเงินซื้อน้ำ 5 บาท ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การชี้แจงที่มาและความสำคัญของโครงการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งที่ 1

รายละเอียดทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงิน การบัญชี และแนวพระราชดำริเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาบน้อย จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1

อายุ (ปี)	เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
21	หญิง	1	6.66
23	หญิง	1	6.66
25	หญิง	1	6.66
27	หญิง	1	6.66
30	หญิง	1	6.66
32	หญิง	1	6.66
35	หญิง	1	6.66
38	หญิง	1	6.66
45	หญิง	1	6.66
51	หญิง	1	6.66
52	หญิง	1	6.66

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1 (ต่อ)

อายุ (ปี)	เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
53	ชาย	1	6.66
57	หญิง	1	6.66
60	หญิง	1	6.66
63	หญิง	1	6.66
รวม		15	100.00

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 15 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง และผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชาย มีเพียงคนเดียว

ตารางที่ 2 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1

อายุ (ปี)		
ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย
21	63	41

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นอายุของผู้ตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุต่ำสุด 21 ปี อายุสูงสุด 63 ปี และ อายุเฉลี่ย 41 ปี

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงิน การบัญชี และแนวพระราชดำริเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่सान้อย จังหวัด เชียงใหม่ มีข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงิน การบัญชี และแนวพระราชดำริเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ตารางที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงิน

การเงิน	มีเงินพอใช้		มีเงินไม่พอใช้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อายุต่ำกว่า 41 ปี	6	40.00	2	13.33
อายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	3	20.00	4	26.67
รวม	9	60.00	6	40.00

ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปี และมีเงินพอใช้ (ร้อยละ 40) มีจำนวนมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปี ขึ้นไป

และมีเงินพอใช้ (ร้อยละ 20.00) สอดคล้องกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปี ขึ้นไป และมีเงินไม่พอใช้ (ร้อยละ 26.67) มีจำนวนมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปี และมีเงินไม่พอใช้ (ร้อยละ 13.33)

ตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการออมเงิน

การออมเงิน	มีเงินออม		ไม่มีเงินออม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อายุต่ำกว่า 41 ปี	1	6.66	7	46.67
อายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	0	0.00	7	46.67
รวม	1	6.66	14	93.34

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับการออมเงิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปี เพียงรายเดียว (ร้อยละ 6.66) ที่มีเงินออม

ตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สิน

หนี้สิน	มีหนี้สิน		ไม่มีหนี้สิน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อายุต่ำกว่า 41 ปี	7	46.67	1	6.66
อายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	4	26.67	3	20.00
รวม	11	73.34	4	26.66

ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปี และมีหนี้สิน (ร้อยละ 46.67) มีจำนวนมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป และมีหนี้สิน (ร้อยละ 26.67) สอดคล้องกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป และไม่มีหนี้สิน (ร้อยละ 20.00) มีจำนวนมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปี และไม่มีหนี้สิน (ร้อยละ 6.66) นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับหนี้สินว่า เกิดจากราคาผลิตภัณฑ์ทำให้ขาดทุนและเป็นหนี้ บางคนบอกว่าเป็นหนี้สินจาก กองทุนเงินล้าน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และผ่อนรถ

ตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี

การบันทึกบัญชี	สนใจบันทึกบัญชี		ไม่สนใจบันทึกบัญชี	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อายุต่ำกว่า 41 ปี	8	53.34	0	0.00
อายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	6	40.00	1	6.66
รวม	14	93.34	1	6.66

ตารางที่ 6 แสดงให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปี และสนใจบันทึกบัญชี (ร้อยละ 53.34) มีจำนวนมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป และสนใจบันทึกบัญชี (ร้อยละ 40.00) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป และไม่สนใจบันทึกบัญชีมีเพียงคนเดียว (ร้อยละ 6.66) ในขณะที่ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปี ที่ไม่สนใจบันทึกบัญชี

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการบันทึกบัญชีครัวเรือน เช่น ที่ผ่านมามีเงินไม่พอใช้ คิดว่าการบันทึกบัญชีจะช่วยให้มีเงินพอใช้ จะได้ทราบรายได้และรายจ่าย อยากทราบรายรับรายจ่ายของครอบครัว อยากลองว่าการบันทึกบัญชีครัวเรือนจะทำให้เก็บเงินได้หรือไม่ สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่สนใจบันทึกบัญชีให้เหตุผลว่า อายุมากจนไม่สามารถมีเงินในการออมเงิน และบางคนเขียนหนังสือไม่เป็น ลูกหลานไปทำงานต่างจังหวัดหรือไปทำงานในเมืองเชียงใหม่ ทำให้บันทึกบัญชีไม่ได้

ตารางที่ 7 การบันทึกบัญชีกับการใช้เงิน

การบันทึกบัญชีและการใช้เงิน	สนใจบันทึกบัญชี		ไม่สนใจบันทึกบัญชี	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
มีเงินพอใช้	9	60.00	0	0.00
มีเงินไม่พอใช้	5	33.33	1	6.67
รวม	14	93.33	1	6.67

ตารางที่ 7 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการบันทึกบัญชีกับการใช้เงิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเงินพอใช้ และสนใจบันทึกบัญชี (ร้อยละ 60.00) มีจำนวนมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเงินไม่พอใช้ และสนใจบันทึกบัญชี (ร้อยละ 33.33) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเงินไม่พอใช้ และไม่สนใจบันทึกบัญชีมีเพียงรายเดียว (ร้อยละ 6.67) ในขณะที่ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเงินพอใช้และไม่สนใจบันทึกบัญชี

ตารางที่ 8 การบันทึกบัญชีกับการออมเงิน

การบันทึกบัญชี และการออมเงิน	สนใจบันทึกบัญชี		ไม่สนใจบันทึกบัญชี	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
มีเงินเก็บ	1	6.67	0	0.00
ไม่มีเงินเก็บ	13	86.66	1	6.67
รวม	14	93.33	1	6.67

ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการบันทึกบัญชีกับการออมเงิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีเงินเก็บและสนใจบันทึกบัญชี (ร้อยละ 86.66) มีจำนวนมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเงินเก็บและสนใจบันทึกบัญชี (ร้อยละ 6.67) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีเงินเก็บและไม่สนใจบันทึกบัญชีมีเพียงรายเดียว (ร้อยละ 6.67) ในขณะที่ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเงินเก็บและไม่สนใจบันทึกบัญชี

ตารางที่ 9 การบันทึกบัญชีกับหนี้สิน

การบันทึกบัญชี และหนี้สิน	สนใจบันทึกบัญชี		ไม่สนใจบันทึกบัญชี	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
มีหนี้สิน	10	66.67	1	6.67
ไม่มีหนี้สิน	4	26.66	0	0.00
รวม	14	93.33	1	6.67

ตารางที่ 9 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการบันทึกบัญชีกับหนี้สิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีหนี้สินและสนใจบันทึกบัญชี (ร้อยละ 66.67) มีจำนวนมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีหนี้สินและสนใจบันทึกบัญชี (ร้อยละ 26.66) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีหนี้สินและไม่สนใจบันทึกบัญชีมีเพียงรายเดียว (ร้อยละ 6.67) ในขณะที่ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีหนี้สินและไม่สนใจบันทึกบัญชี

สำหรับการปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่सान้อย จังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้

1. ปลูกผักกินเอง ที่เหลือนำไปขาย
2. ปลูกผัก และ ไม้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
3. ปลูกผักกินเอง และ ใช้จ่ายอย่างประหยัดมากที่สุด
4. ประหยัดเงินเพื่อให้ลูกได้ใช้

5. ใช้จ่ายอย่างประหยัดมากที่สุด
6. ปลูกพืชผักเพื่อบริโภคและขายพอเลี้ยงชีพ
7. ปลูกผักกินเอง ไม่เสียค่าใช้จ่ายในอาหาร
8. ทำอาชีพสุจริต หาเช้ากินค่ำ ปลูกผักกินเอง ไม่ซื้อกิน
9. ปลูกผักกะหล่ำ ผักกาดขาว หัวไชเท้า และบักฟ้ามั่ง
10. ใช้จ่ายที่มีในชุมชน ตามความจำเป็น
11. ใช้จ่ายแต่พอเพียง เท่าที่จำเป็นในแต่ละวัน
12. ปลูกผัก มะเขือเทศ พริกหวาน กินเองและเอาไปขาย

รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 2

การศึกษาบริบทของการทำบัญชีของกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สา น้อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สา น้อย จังหวัดเชียงใหม่ เคยบันทึกบัญชีครัวเรือน จากสมุดบัญชีครัวเรือนของพัฒนาชุมชน แต่ไม่ได้บันทึกบัญชีต่อเนื่องจากเห็นตัวเลขแล้วใจหาย ทีมวิจัยจึงได้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบันทึกบัญชีครัวเรือน โดยร่วมกับกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สา น้อย จังหวัดเชียงใหม่ ออกแบบสมุดบัญชีครัวเรือนของกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สา น้อย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแยกรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น ค่าเหล้า ค่านูหรี และค่าหวย เพื่อให้ผู้บันทึกบัญชีครัวเรือนได้ตระหนักและลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การออกแบบสมุดบัญชีครัวเรือน

รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 3

กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่सान้อย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชนเผ่าม้งที่พูดคุยโดยใช้ภาษาม้งเป็นหลัก แต่ชนเผ่าม้งไม่มีภาษาเขียนหรือตัวหนังสือ ทีมวิจัยจึงได้ชักชวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ซึ่งเป็นลูกหลานของชนเผ่าม้ง และกำลังเรียนวิชา การเงินธุรกิจ ที่ได้รับมอบหมายให้ต้องจดบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวัน และนำส่งสมุดรายรับรายจ่ายประจำวันของตัวเอง ให้ผู้สอนทราบทุกสัปดาห์ ในภาคเรียนปัจจุบัน (ภาคการศึกษาที่ 2/2559) มาช่วยฝึกอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่सान้อย จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ลดปัญหาการสื่อสารที่เป็นภาษาม้งและภาษาไทย ได้เป็นอย่างดี ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 การฝึกอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน

รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 4

กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่सान้อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้นำสมุดบัญชีที่ร่วมกันออกแบบกับทีมวิจัย และได้ทดลองบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวัน มาให้ทีมวิจัย เพื่อติดตามผลการบันทึกบัญชีครัวเรือนและพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือน จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่บันทึกบัญชีครัวเรือนพบว่า ประโยชน์ของการบันทึกบัญชีครัวเรือนที่สำคัญ คือ การลดค่าใช้จ่าย ดังตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึกว่า “วันนี้เราเห็นว่าซื้อเยอะ วันต่อไปก็ลดซื้อบ้าง” นอกจากนี้ที่ประชุมกลุ่มย่อยได้แสดงความเห็นว่าควรปรับปรุงสมุดบัญชีครัวเรือน โดยเพิ่มบรรทัดสรุปรายรับประจำวันและบรรทัดสรุปรายจ่ายประจำวัน และควรเพิ่มหน้าสรุปรายรับและสรุปรายจ่ายประจำเดือน ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 การติดตามการบันทึกบัญชีครัวเรือน

รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 5

ประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่सान้อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้บันทึกบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายประจำวันและสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปีให้คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่सान้อย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นประจำอยู่แล้ว แต่ยังไม่เคยสรุปแยกต้นทุนและค่าใช้จ่ายเพื่อหากำไรขั้นต้นและกำไรสุทธิของผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน ทีมวิจัยจึงร่วมกันกับประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน เพื่อออกแบบสมุดบัญชีต้นทุนของกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 การออกแบบสมุดบัญชีต้นทุน

รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 6

ทีมวิจัยได้ฝึกอบรมวิธีการบันทึกบัญชีต้นทุนแก่ประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาบน้อย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน ประกอบด้วย ใบสรุปต้นทุนวัตถุดิบค่าผ้าทอ ใบสรุปต้นทุนผ้าลายเขียนเทียน ใบสรุปสินค้าคงเหลือ สมุดเงินสดรับและเงินสดจ่ายประจำวัน ซึ่งกำหนดช่องวันที่ รายการ รายได้ ต้นทุน (ค่าผ้า ค่าแรงงาน และ ค่าไฟฟ้า) ค่าใช้จ่ายอื่น และเงินสดคงเหลือ ไว้ล่วงหน้า และสมุดเงินสดรับและเงินสดจ่ายประจำปี ซึ่งกำหนดช่องวันที่ รายการ รายได้ ต้นทุน ค่าไรซ์ขึ้นต้น ค่าใช้จ่ายอื่น ค่าไรขาดทุน และเงินสดคงเหลือ ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 การฝึกอบรมการจัดทำบัญชีต้นทุน

รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 7

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน เพื่อติดตามผลการบันทึกบัญชีต้นทุนและพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีต้นทุน พบว่า ปัจจุบันผ้าลายเขียนเทียนผลิตไม่ทันกับความต้องการของตลาดและไม่มีสินค้าคงเหลือ ดังนั้นจึงไม่ต้องใช้ใบสรุปสินค้าคงเหลือสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีต้นทุน ประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียนมีความเห็นว่าไม่ควรกำหนดช่องของรายละเอียดของต้นทุน เช่น ค่าเส้นด้าย ค่าแรงงาน และ ค่าสีย้อมไว้ล่วงหน้า แต่ควรกำหนดช่องต้นทุนรวมกันเป็นช่องเดียว ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 การติดตามการบันทึกบัญชีต้นทุน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งที่ 2

รายละเอียดทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย ประโยชน์ของบัญชีครัวเรือน และประโยชน์เศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่सान้อย จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีดังนี้

ตารางที่ 10 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครั้งที่ 2

อายุ (ปี)	เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
18	หญิง	1	5.55
21	หญิง	1	5.55
23	หญิง	1	5.55
24	หญิง	1	5.55
25	หญิง	1	5.55
27	หญิง	1	5.55
29	ชาย	1	5.56
30	หญิง	1	5.56
39	หญิง	1	5.56
49	หญิง	1	5.56
53	ชาย	1	5.56

ตารางที่ 10 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครั้งที่ 2 (ต่อ)

อายุ (ปี)	เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
58	ชาย	1	5.56
58	หญิง	2	11.11
60	หญิง	1	5.56
70	หญิง	1	5.56
78	หญิง	2	11.11
รวม		18	100.00

ตารางที่ 10 แสดงให้เห็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 18 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 15 คน สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชาย มีเพียง 3 คน

ตารางที่ 11 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามครั้งที่ 2

อายุ (ปี)		
ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย
18	78	42

ตารางที่ 11 แสดงให้เห็นอายุของผู้ตอบแบบสอบถามครั้งที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุต่ำสุด 18 ปี อายุสูงสุด 78 ปี และ อายุเฉลี่ย 42 ปี

2. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย ประโยชน์ของบัญชีครัวเรือน และ ประโยชน์เศรษฐกิจพอเพียง

แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย ประโยชน์ของบัญชีครัวเรือน และ ประโยชน์เศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านห้วยทราย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในส่วนนี้จะกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ประโยชน์ของการบัญชีและแนวพระราชดำริเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ได้มากกว่า 1 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 12 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้

รายได้	จำนวน (คน)
1. ค่าจ้างทำผ้าลายเขียนเทียน	2
2. จำหน่ายพืชผลทางการเกษตร	8
3. เงินเดือน	3
4. รับจ้างทั่วไป	4
5. อื่นๆ	3

ตารางที่ 12 แสดงให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้จากการจำหน่ายพืชผลทางการเกษตรมีจำนวน 8 คน รองลงมาคือ รายได้จากจ้างรับจ้างทั่วไป มีจำนวน 4 คน รายได้จากเงินเดือนและรายได้อื่น ๆ มีจำนวนเท่ากัน คือ 3 คน รายได้อื่น ๆ เช่น ค่าขายและรับจ้างเย็บผ้าทั่วไป สำหรับแหล่งรายได้ที่น้อยที่สุดคือ รายได้จากค่าจ้างทำผ้าลายเขียนเทียน มีจำนวน 2 คน

ตารางที่ 13 ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่จำเป็น

ค่าใช้จ่ายที่จำเป็น	จำนวน (คน)
1. ค่าอาหาร	18
2. ค่าไฟฟ้า	13
3. ค่าเล่าเรียนของบุตรหลาน	8
4. อื่นๆ	1

ตารางที่ 13 แสดงให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่จำเป็น พบว่ารายจ่ายที่จำเป็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนเลือกตอบ คือ ค่าอาหาร รองลงมาคือ ค่าไฟฟ้า มีจำนวน 13 คน รองลงมาคือ ค่าเล่าเรียนของบุตรหลาน มีจำนวน 8 คน รายจ่ายที่จำเป็นอื่น ๆ คือ ค่าพาหนะเดินทาง มีจำนวน 1 คน

ตารางที่ 14 ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น	จำนวน (คน)
1. ค่าเหล้า / ค่าเบียร์	1
2. ค่าหวย	2
3. ค่าบุหรี / ยาสูบ	1
4. อื่นๆ	1

ตารางที่ 14 แสดงให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น พบว่ารายจ่ายที่ไม่จำเป็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ค่าห่วย มีจำนวน 2 คน รองลงมาคือ ค่าเหล้า / ค่าเบียร์ และค่าบุหรี่ / ยาสูบ มีจำนวนอย่างละเท่ากัน คือ 1 คน ผู้ที่ตอบค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นอื่น ๆ เช่น ค่าโทรศัพท์ ดูหนัง และเสื้อผ้า มีจำนวน 1 คน

ตารางที่ 15 ประโยชน์ของการบันทึกบัญชี

ประโยชน์ของการบันทึกบัญชี	จำนวน (คน)
1. ทราบรายรับและรายจ่าย	16
2. เพิ่มเงินออม	6
3. ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น	5
4. ลดรายจ่ายที่จำเป็น	3
5. อื่นๆ	1

ตารางที่ 15 แสดงให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของการบันทึกบัญชี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าการบันทึกบัญชีมีประโยชน์มากที่สุด คือ ทำให้ทราบรายรับและรายจ่าย จำนวน 16 คน รองลงมาคือ ทำให้เพิ่มเงินออม จำนวน 6 คน ทำให้ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น จำนวน 5 คน ทำให้ลดรายจ่ายที่จำเป็น จำนวน 3 คน สำหรับประโยชน์อื่น ๆ ของการบันทึกบัญชี คือ ทำให้วางแผนอนาคตได้

ตารางที่ 16 ประโยชน์ของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ประโยชน์ของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน (คน)
1. ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น	13
2. ลดรายจ่ายที่จำเป็น	5
3. มีความสุข	7
4. เพิ่มเงินออม	6
5. อื่นๆ	-

ตารางที่ 16 แสดงให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าประโยชน์ของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่มากที่สุดคือ ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น จำนวน 13 คน รองลงมาคือ ทำให้มีความสุข จำนวน 7 คน เพิ่มเงินออม จำนวน 6 คน ลดรายจ่ายที่จำเป็น จำนวน 5 คน

รายงานการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 8

ทีมวิจัยได้จัดประชุมเพื่อสรุปและรายงานผลการพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือน และบัญชีต้นทุนให้กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่सान้อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทราบว่า ผู้ที่บันทึกบัญชีครัวเรือนได้รับประโยชน์ของการบันทึกบัญชีครัวเรือนที่สำคัญ คือ การลดค่าใช้จ่าย ดังตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึกว่า “วันนี้เราเห็นว่าซื้อเยอะ วันต่อไปก็ลดซื้อบ้าง” นอกจากนี้ สำหรับปัญหาของการบันทึกบัญชีครัวเรือนที่สำคัญ คือ การอ่านหนังสือไม่ออก ซึ่งบางครอบครัวก็แก้ปัญหาดังกล่าวโดยการให้ลูกหลานบันทึกบัญชีตามที่ผู้ใหญ่บอกให้บันทึกกรายรับรายจ่ายของครอบครัวแทนผู้ใหญ่ แต่บางครอบครัวก็ไม่สามารถบันทึกบัญชีได้เนื่องจากลูกหลานต้องไปทำงานต่างจังหวัด สำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือน ได้มีการปรับปรุงสมุดบัญชีครัวเรือน โดยเพิ่มบรรทัดสรุปรายรับประจำวันและบรรทัดสรุปรายจ่ายประจำวันเพื่อให้ทราบจำนวนรายรับและรายจ่ายในแต่ละวัน และเพิ่มหน้าสรุปรายรับและสรุปรายจ่ายประจำเดือน เพื่อให้ทราบจำนวนรายรับและรายจ่ายในแต่ละเดือนสำหรับวางแผนการใช้จ่ายเงินในอนาคต

สำหรับการบัญชีต้นทุน ประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่सान้อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการบันทึกบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายประจำวันและสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปีให้คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่सान้อย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นประจำอยู่แล้ว แต่ยังไม่เคยสรุปแยกต้นทุนและค่าใช้จ่ายเพื่อหากำไรขั้นต้นและกำไรสุทธิของผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน ทีมวิจัยจึงร่วมกันกับประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน เพื่อออกแบบสมุดบัญชีต้นทุนของกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน ทำให้ทราบผลการดำเนินงานเพื่อให้ประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียนมีข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ กำไรขั้นต้น และกำไรสุทธิของผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน สำหรับนำเสนอต่อคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียนได้ชัดเจนมากขึ้น ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 การสรุปและรายงานผลการพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุน